
[2015-3-RE](#)

CAUSA 2015-3-RE

(Adran Garcia c/ Antelo Suarez)

Número de registre 63-2015. Recurs d'empara

Sentència del 15 de juny del 2015

BOPA num. 48, del 25 de juny del 2015

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 9 de febrer del 2015, per la representació processal de la Sra. M. Àngels Adran Garcia, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra els autes del 17 d'octubre del 2014 i del 8 de gener del 2015, dictats pel Tribunal de Corts, per una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció, reconegut a l'article 10 de la Constitució, i atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració del dret fonamental esmentat i que ordeni la reposició de la recurrent en la plenitud dels seus drets mitjançant l'adopció de les mesures necessàries que portin a aquest fi i que anul·li les resolucions objecte de recurs i es retorni l'expedient, perquè s'instrueixi degudament la querella;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41, 88 i 98 c);

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítol sisè;

Vist l'informe del Ministeri Fiscal del 10 de març del 2015;

Vist l'aute del Tribunal Constitucional del 20 d'abril del 2015, que va admetre a tràmit, sense efectes suspensius, el recurs d'empara 2015-3-RE;

Vist l'escrit d'al·legacions presentat, el 6 de maig del 2015, per la representació processal del Sr. Antoni Antelo Suarez;

Vist que la representació processal de la Sra. M. Àngels Adran Garcia no ha presentat escrit

---

d'al·legacions;

Vistes les conclusions formulades, dintre de termini, per les parts i pel Ministeri Fiscal;

Escollat l'informe del magistrat ponent, Sr. Pierre Subra de Bieusses;

Antecedents

Primer

El Sr. Antoni Antelo Suarez i la Sra. M. Àngels Adran Garcia eren socis de la societat Construccions Antelo, SA (COANSA), ostentant cada un d'ells el 50% de les accions. Després de diversos litigis, la Sra. M. Àngels Adran Garcia va interposar una querella criminal contra el Sr. Antoni Antelo Suarez per apropiació indeguda, el qual ja havia formulat una querella criminal contra la Sra. M. Àngels Adran Garcia per administració deslleial de l'empresa COANSA.

La Batllia va acumular ambdues diligències prèvies i, l'11 d'abril del 2014, la batlle instructora va acordar, mitjançant aute, inadmetre les querelles, pel fet que les actuacions no responien a les conductes típiques protegides per l'ordre penal andorrà.

Segon

La representació processal de la Sra. M. Àngels Adran Garcia va presentar un recurs d'apel·lació contra aquest aute i, el 17 d'octubre del 2014, el Tribunal de Corts va dictar un aute en què desestimava aquest recurs i confirmava íntegrament la resolució de la Batllia.

Tercer

La representació processal de la Sra. M. Àngels Adran Garcia va formular, aleshores, un incident de nul·litat d'actuacions contra l'aute del Tribunal de Corts, per tal com va considerar que es vulneraven els seus drets a la jurisdicció, a obtenir una decisió fonamentada en Dret i a un procés degut, reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

Quart

El 8 de gener del 2015, el Tribunal de Corts va dictar un aute en què acordava desestimar aquest incident de nul·litat d'actuacions.

Cinquè

El 9 de febrer del 2015, la representació processal de la Sra. M. Àngels Adran Garcia, va interposar un recurs d'empara contra els autes del 17 d'octubre del 2014 i del 8 de gener del 2015, dictats pel Tribunal de Corts, per una presumpta vulneració dels drets a la jurisdicció, a obtenir una decisió fonamentada en Dret i a un procés degut, reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

Aquesta part manifesta, abans de res, que hi ha motius suficients per provar que ha existit una apropiació indeguda i que cal almenys que la causa s'instrueixi.

El Tribunal de Corts mateix admet que l'acumulació de les dues querelles no era procedent, ja que no tenien res a veure l'una amb l'altra; ara bé no repara aquest fet, sinó que conclou que no hi ha hagut cap indefensió. La decisió relativa a l'acumulació de les causes ha produït per si mateixa la vulneració dels principis de contradicció i d'igualtat entre les parts, perquè ha impedit i ha dificultat greument la possibilitat d'al·legar i d'acreditar en un procés el dret de replicar a la posició contrària en igualtat de condicions.

Segons el parer d'aquesta part, el Tribunal de Corts fa una sèrie de manifestacions que no han estat contrastades, ni verificades i sense que aquesta part hagi pogut replicar-les. Per contra, accepta les al·legacions de l'altra part pel sol fet que nega les acusacions.

Conclou que les querelles no es podien acumular, ni tampoc arxivar la querella d'apropriació indeguda sense examinar els fets i la documentació adjunta i recorda que els òrgans d'administració de la societat es troben bloquejats, ja que l'altra part ha obstaculitzat qualsevol possibilitat d'acord i ha gestionat la societat a esquenes de la recurrent. Afegeix que no s'ha tingut en compte la condemna de l'altra part per un delictes continuat d'injúries, d'amenaques i de coaccions lleus contra la recurrent que demostren la seva impossibilitat d'accedir al seu despatx.

Precisa que no va interposar la querella criminal per aconseguir indirectament l'execució d'una auditoria. La societat COANSA encomana auditories habitualment però es denega el seu accés a la recurrent. Afegeix igualment, que ha existit un augment del salari de l'altra part, ordenat unilateralment per ell, quan els comptes de la societat ja estaven bloquejats, així com una utilització de fons per a despeses personals. Això són apropiacions indegudes i no són justificables, com pretén el Tribunal de Corts, pel fet de ser una "*pràctica habitual en societats on els socis són família.*"

La part recurrent considera aquesta manifestació desencertada i contrària a la llei, sobretot si es té en compte el conflicte notori que existeix des de fa temps entre les parts. També és inacceptable afirmar que buidar els comptes d'una societat, obrir-ne un altre a l'únic nom de l'altra part i passar-hi tots els diners i la gestió de la societat no és una apropiació indeguda.

Finalment, conclou que de l'anàlisi de les resolucions impugnades se'n desprèn que els òrgans judicials han incorregut en error, arbitrietat i manifesta irracionalitat, tant per la naturalesa processal, com per les circumstàncies especials concurrents del cas.

Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració del dret fonamental esmentat i que ordeni la reposició de la recurrent en la plenitud dels seus drets mitjançant l'adopció de les mesures necessàries que portin a aquest fi i que anul·li les resolucions objecte de recurs i es retorni l'expedient perquè s'instrueixi degudament la querella.

El 10 de març del 2015, el Ministeri Fiscal va presentar un informe en què demana la inadmissió a tràmit d'aquest recurs d'empara, d'acord amb l'article 37.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, per la manca manifesta de contingut constitucional de les seves pretensions.

De la lectura de les resolucions impugnades del Tribunal de Corts es desprèn una fonamentació lògica i suficient mitjançant la qual es va concloure que els fets objecte de la querella presentada per la recurrent no eren propis de l'àmbit penal, i que si bé es pretenia criminalitzar la conducta de l'altra part no es desprenien de les diligències d'instrucció practicades indicis de criminalitat suficients per procedir penalment contra aquella persona.

El Tribunal de Corts exposa igualment el motiu pel qual no va reparar la incorrecta acumulació de les causes efectuada per la Batllia que rau en el fet que no es va interposar cap apel·lació contra l'acte d'acumulació i, per tant, aquest Tribunal no podia revisar aquesta decisió. La part recurrent no pot al·legar sobre aquest punt la vulneració de cap dels seus drets per l'actuació dels òrgans jurisdiccionals.

El fet que les argumentacions esgrimides pel Tribunal de Corts no siguin compartides per la part recurrent, no les converteix en arbitràries, ni molt menys en irracionals.

Setè

El 20 d'abril del 2015, el Tribunal Constitucional va acordar admetre a tràmit aquest recurs d'empara, sense efectes suspensius, i va trametre la causa a les parts per tal que presentessin les al·legacions que estimessin pertinents.

Vuitè

El 6 de maig del 2015, la representació processal del Sr. Antoni Antelo Suarez va presentar un escrit d'al·legacions en què manifesta que subscriu l'escrit del Ministeri Fiscal: allò que pretén la part recurrent és una revisió de la causa quan les resolucions judicials recaigudes en ella estan plenament motivades, raonades i fonamentades en Dret.

Segons el parer d'aquesta part, l'acumulació de les causes no va ocasionar cap indefensió a la contrapart, no va tenir cap transcendència ni cap repercussió en relació amb la seva defensa. A més, com ja van dir els òrgans jurisdiccionals competents, la part recurrent no va interposar cap recurs d'apel·lació contra la decisió d'acumulació, és inadmissible, per consegüent, que pretengui a hores d'ara que aquella decisió es revisi en aquesta instància.

Pel que fa a l'arxiu de la causa, de les resolucions objecte de recurs es desprèn clarament que la controvèrsia que existeix entre les parts té un caràcter mercantil i la seva resolució no correspon a la jurisdicció penal, sinó a la civil.

Pel que fa als fets i als arguments de la querella presentada per la part recurrent i que es reiteren en aquesta instància constitucional de manera indeguda, aquesta part es remet i ratifica íntegrament en la seva manca de certesa i d'exactitud, cosa que ja ha estat exposada en les instàncies anteriors.

En conclusió, considera que no s'ha produït la lesió de cap dels drets a la defensa de la recurrent i

---

demana al Tribunal Constitucional que desestimi aquest recurs d'empara i que condemni la part recurrent al pagament de les costes processals.

Novè

La representació processal de la recurrent no va presentar cap escrit d'al·legacions en el termini atorgat a aquest efecte.

Desè

El 20 de maig del 2015, el Ministeri Fiscal, el 26 de maig del mateix any, la representació processal de la Sra. M. Àngels Adran Garcia, i, el 29 de maig també del mateix any, la representació processal del Sr. Antoni Antelo Suarez van presentar els seus escrits de conclusions en què reproduïxen les al·legacions i els arguments continguts en els seus escrits anteriors.

Fonaments jurídics

Primer

La Sra. M. Àngels Adran Garcia presenta un recurs d'empara contra els autes del 17 d'octubre del 2014 i del 8 de gener del 2015, dictats pel Tribunal de Corts, per la presumpta vulneració dels drets reconeguts a l'article 10 de la Constitució "*en allò que es refereix al dret a la jurisdicció, a obtenir d'aquesta una decisió fonamentada en Dret, i a un procés degut, en la seva vessant de l'accés als recursos.*"

Fonamenta aquesta vulneració en la doble consideració següent:

1. La jurisdicció ordinària tot i admetre que "*no procedia l'acumulació de les diligències prèvies*", de manera errònia hauria conclòs que no s'aprecia que "*l'acumulació hagués ocasionat indefensió.*"
2. Aquesta mateixa jurisdicció ordinària, en les fases d'apel·lació i de resolució de l'incident de nul·litat d'actuacions, hauria considerat erròniament encertada la decisió "*d'arxivar les diligències prèvies.*"

Segon

Per fonamentar aquesta al·legació doble, la part recurrent desenvolupa els arguments següents:

- la decisió d'acumulació de les diligències prèvies "*produeix per si sola un detriment sensible dels principis de contradicció i d'igualtat entre les parts ja que impedeix i dificulta greument la possibilitat d'al·legar i acreditar en un procés el dret de replicar la posició contrària en igualtat de condicions*";
- ja que, segons el seu parer, hi ha "*motius suficients per provar que ha existit apropiació indeguda i que cal almenys que s'instrueixi*", l'arxiu seria discutible en la mesura en què "*impedeix ni tan siquiera que s'examinin les proves presentades en el marc de les diligències prèvies*";

- i també, segons la recurrent, la presumpció d'apropiació indeguda derivaria dels fets que:

- ha existit un augment molt considerable de salari, ordenat unilateralment per l'altra part, tot i que no existeix cap acord que ho permeti;
- l'altra part hauria utilitzat fons de l'empresa per a despeses personals;
- i que seria inacceptable buidar els comptes d'una societat i obrir-ne un altre al nom d'un dels socis per passar-hi els diners i la gestió de la societat.

Una vegada exposades aquestes dades de fet, la recurrent addueix que pel que fa al primer punt (l'augment del sou), el Tribunal de Corts va considerar que *"això no és així simplement perquè la part contrària ho ha negat"* i que, de manera més general, per tal com el Tribunal de Corts no es va fonamentar en *"fets verificats"*, la seva decisió hauria *"incoregut en error, arbitrarietat i manifesta irracionalitat."*

Per consegüent, cal verificar si aquesta anàlisi dels autes impugnats està o no està fonamentada.

Tercer

Com ja s'ha dit anteriorment, el raonament de la recurrent rau en la doble impugnació de l'acumulació de les diligències prèvies i del seu arxiu.

Pel que fa al primer d'aquests punts, no cal efectuar consideracions massa llargues.

Tal com ho va jutjar el Tribunal de Corts i com ho destaca el Ministeri Fiscal en aquesta instància constitucional *"l'Aute d'acumulació de data 5 de març del 2014 no fou objecte de recurs d'apel·lació, per la qual cosa dita resolució no podia ser revisada per aquest Tribunal en seu de segona instància."*

Aquesta motivació no és, de manera evident, ni il·lògica, ni arbitrària, sinó que, al contrari, està lògicament fonamentada.

Observarem, per tant, únicament a títol subsidiari, que el Tribunal de Corts (en l'aute del 17 d'octubre del 2014) es va limitar a considerar que *"no s'aprecia que l'acumulació hagués ocasionat indefensió a la part querellant, ara apel·lant"*. Per la seva part, la recurrent no es mostra gaire més explícita en el marc d'aquest recurs d'empara. Efectivament, es limita a dir que *"Aquesta decisió produeix per si sola un detriment sensible dels principis de contradicció i d'igualtat entre les parts ja que impedeix i dificulta greument la possibilitat d'al·legar i acreditar en un procés el dret de replicar la posició contrària en igualtat de condicions."*

Aquesta afirmació que no va acompanyada de cap demostració susceptible d'establir en què (abstracció feta del seu caràcter infonamentat que planteja una qüestió d'una altra naturalesa) la decisió de procedir a l'acumulació de les diligències prèvies hauria per si mateixa tingut com a conseqüència de vulnerar els principis de contradicció i d'igualtat de les parts.

L'al·legació relativa a les conseqüències preteses de l'acumulació de les diligències prèvies no pot,

---

doncs, prosperar.

Quart

Després, pel que fa sobretot a l'argument que consisteix a dir que l'arxiu de les diligències prèvies "*impedeix ni tan siquiera que s'examinin les proves presentades en el marc de les diligències prèvies*", quan, segons el parer de la recurrent, existeixen "*motius suficients per provar que ha existit apropiació indeguda*", el debat se situa en l'àmbit dels fets i de les qüestions de prova.

Convé recordar que, d'acord amb la jurisprudència constant d'aquest Tribunal, tant la interpretació dels fets, com la de les proves correspon exclusivament a la competència dels jutges i dels tribunals de la jurisdicció ordinària i només adquireixen relleu constitucional quan la resolució no dona resposta a les qüestions plantejades, quan la resposta incorre en error material patent, quan és immotivada o quan resulta arbitrària en el sentit de lògicament o jurídicament irraonable.

Quin és el cas en aquesta causa concreta?

En el context d'un contenciós difícil i complicat i que ja dura fa temps entre aquestes dues parts i en el qual, com queda palès en decisions anteriors d'aquest Tribunal (veg. sentència del 13 de gener del 2014, recaiguda en la causa 2013-25 i 26-RE), la recurrent va ser víctima de la vulneració del seu dret constitucional a la jurisdicció, és comprensible que aquesta estigui convençuda de la certesa de les seves al·legacions i dels seus arguments i que consideri que la impugnació de les decisions del Tribunal de Corts estigui justificada.

Dit això, també cal recordar, igualment d'acord amb una jurisprudència constant, que aquest Tribunal no actua com una tercera instància, no jutja si la resposta judicial donada és, segons el seu parer, la correcta i, per tant, no entra a jutjar si l'opinió respectable del recurrent és més conforme a la legalitat que el criteri seguit pels tribunals en l'exercici de la seva jurisdicció. Per consegüent, es limita a exercir un control extern per tal de comprovar si la resposta judicial donada està motivada, si mostra raonabilitat lògica o, per contra, si apareix com absurda, arbitrària o, en casos excepcionals, si s'aparta de forma evident de la *communis opinio* dels juristes.

Segons el parer de la recurrent, aquest és el cas en aquesta causa, ja que considera que els dos autes que impugna haurien "*incoregut en error, arbitrariedad i manifesta irracionalitat*."

Analitzarem, doncs, aquest punt.

Cinquè

Si examinem aquestes dues decisions que estan totes dues substancialment motivades, podem observar que la jurisdicció ordinària no va menystenir cap de les al·legacions presentades.

En el considerant quart de l'aute del 17 d'octubre del 2014, el Tribunal de Corts exposa tots els fets que la recurrent considera com a constitutius del delictes d'apropiació indeguda i dona a cada un d'ells una resposta argumentada.

Sobre el fet particular de l'augment de salari de l'altra part, la recurrent retreu al jutge haver desestimat aquest punt amb l'únic motiu que "*la part contrària ho ha negat*", però si llegim de manera

---

detinguda aquest considerant, aquest no és el sentit exacte de la seva motivació. El Tribunal de Corts observa certament que l'augment de sou ha estat negat per la part querellada, però això no fonamenta la seva decisió sobre aquest punt, ja que precisa que *"en la hipòtesis que fos cert (...)* *tampoc és per si sol indiciari de l'existència de la infracció criminal d'apropiació indeguda."*

A partir de l'examen de cada una de les al·legacions presentades i de les respostes aportades, i tenint en compte allò que segons el seu parer és la realitat de la situació en relació amb les al·legacions diverses de la recurrent, el Tribunal de Corts arriba a la conclusió, igualment motivada (veg. considerant cinquè), que la recurrent no podia pretendre de manera vàlida *"criminalitzar la conducta de l'altre soci de COANSA"*. Això perquè, pel que fa als *"delictes contra l'activitat mercantil de les empreses, i la imputació del delicte major d'apropiació indeguda que es fa a la querella contra el Sr. Antelo té un marcat caràcter d'administració deslleial, acudir a la jurisdicció penal ha de ser la última ratio, de manera que sols es justifica quan l'ordenament jurídic no ofereix cap altre remei per restaurar l'ordre societari presumptament alterat"*. Ara bé, en aquesta causa, el Tribunal de Corts considera també que la recurrent *"pot fer ús de totes les accions que la Llei 20/2007 de societats anònimes i de responsabilitat limitada li atorga en ordre a exercir el control de l'administració de la societat."*

Tot això no convenç la recurrent, però, ja que aquest no és manifestament el cas, la motivació dels autes impugnats no pot ser considerada com arbitrària, en el sentit de lògicament o de jurídicament irraonable, perquè no està mancada de precisió, ni de consistència jurídica.

DECISIÓ:

En atenció a tot allò que s'ha exposat, el Tribunal Constitucional, per l'autoritat que li confereix la Constitució del Principat d'Andorra,

HA DECIDIT:

Primer

Desestimar íntegrament el recurs d'empara presentat per la representació processal de la Sra. M. Àngels Adran Garcia.

Segon

D'acord amb l'article 92.4 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, condemnar la part recurrent al pagament de les costes processals en seu constitucional.

Tercer

Publicar aquesta sentència, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

I així, per aquesta sentència nostra, que ha de ser notificada a la representació processal de la Sra. M. Àngels Adran Garcia, a la representació processal del Sr. Antoni Antelo Suarez, al president de la Batllia, al president del Tribunal de Corts i al Ministeri Fiscal ho pronunciem, manem i signem a Andorra la Vella, el 15 de juny del 2015.

Laurence Burgorgue-Larsen
Presidenta

Isidre Molas Batllori
Vicepresident